

til Udstykning efter disse Love. Af Lensjorden er man endda ikke sikker paa, at det alt sammen kommer til Udstykning, idet der har været fremsat Udtalelser i Pressen om, at et enkelt Majorat, der endnu staar tilbage, ikke ønsker at afstaa Jorden, men vil betale den aarlige Afgift i Stedet for. Derfor ved man ikke noget om, om man faar hele det Areal, de ca. 16 000 ha, til Raadighed, men det er i alt Fald det højeste. Som nævnt er der altsaa til Dato udstykket eller under Udstykning omtrent 23 000 ha, langt over Halvdelen af den til Raadighed staaende Jord. Derfor vil man i Løbet af ganske kort Tid staa overfor den Opgave, at man maa finde andre Veje til at fremskaffe Jord til Udstykning. Og det er indlysende, at saa snart Præstegaardsjorden og Lensjorden er udstykket, og man skal til at købe — og det er den eneste Vej, man har efter den gældende Lov —, vil det bevirke en yderligere Prisstigning paa Jorden. Den gældende Lov har jo bevirket en Prisstigning, saa Jorden nu koster ca. 80 pCt. over Jordværdien. Derfor har Spørgsmaalet om at skaffe tilstrækkelig Jord til Veje rejst sig med en Styrke, som jeg ikke synes, man kan sidde overhørig. Man maa tage Sagen op og undersøge, om der ikke ad andre Veje kan skabes Midler til at fremskaffe Jord paa rimelige Vilkaar. Med dette for Øje er det min Agt at fremsætte to Lovforslag, som skal være medvirkende dertil.

Det første Lovforslag, som jeg herved har den Ære at fremsætte for det høje Ting, er *Forslag til Lov om Erhvervelse af Jord til Oprettelse eller Udvidelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v.* Formaalet er, som sagt, at fremskaffe den nødvendige Jord til forskellige Formaal, dels til Oprettelse af mindre Landbrug og dels til Udvidelse af alt for smaa Husmandsbrug. Der findes her i Landet mellem 40 000 og 50 000 Husmandsbrug, som er under 6 Tønder Land, og der findes naturligvis en hel Del andre med daarlig Jord, som ikke er store nok til at give en Familie nok at leve af. For alle disse Brugs Vedkommende vil det være af overordentlig stor Betydning, om de kan faa tillagt Jord, saa de kan blive saa store, at en Familie kan leve af dem. Nu er det i mange Tilfælde saadan, at Manden er nødt til at søge Arbejde udenfor Hjemmet, hvilket medvirker til at forøge Arbejdsløsheden. Og tillige er det en almindelig Erfaring for alle, som kender noget til Landbrug, at i de alt for smaa Husmandsbrug bliver Jorden ikke drevet saa godt som

paa de lidt større Husmandsbrug eller lidt større Ejendomme. Det er ganske simpelt en Følge af, at de paagældende er nødt til at søge Arbejde i den Tid, hvor der er Arbejde at faa, og det er netop den Tid, hvor det er allermost nødvendigt for dem at være hjemme og passe deres egen Bedrift. Af disse Aarsager mener jeg, det er af overordentlig stor Vigtighed, at der paa en eller anden Maade bliver Adgang for disse smaa Ejendomme til at faa deres Jord suppleret med mere Jord. Det viser sig, at i al Almindelighed er det omtrent umuligt for disse Mennesker at købe Jord. Derfor foreslaar vi, at der gives dem Adgang til paa anden Maade at skaffe sig Jord. Tillige foreslaar vi, at der skaffes Jord til Byggepladser og Havelodder i København, Købstæderne og de bymæssigt bebyggede Landsbyer.

Lovforslaget gaar ud paa, at det overlades til Landbrugsministeren og Statens Jordlovsudvalg at ordne disse Forhold. I § 2 foreslaas det, at der gives disse Institutioner Ret til at købe dertil egnet Jord til Udstykning, naar saadan udbydes til Salg. I § 3 foreslaas det, at Staten faar Forkøbsret til Ejendomme, der sættes til Tvangsauktion, og hvortil hører mindst 8 Tdr. Hartkorn eller mindst 40 ha.

I §§ 4, 5 og 6 foreslaas det at give Landbrugsministeren og Statens Jordlovsudvalg Bemyndigelse til, naar ikke den fornødne Jord kan faas efter de to andre Paragraffer, at tilvejebringe den ved Ekspropriation. Det foreslaas i § 4 at give Adgang til Ekspropriation til Oprettelse af nye Brug fra Ejendomme med en Jordskyldsværdi af ikke under 50 000 Kr., og som har et Tilliggende af mere end 50 ha Ager og Eng. Der foreslaas saa i denne Paragraf forskellige Regler, hvorefter denne Ekspropriation skal foregaa. I § 5 er der indført en Bestemmelse om, at der fra Ejendomme, som er mindre end de i § 4 nævnte, kan eksproprieres Jord til Udvidelse af alt for smaa Husmandsbrug, altsaa som Tillægsgjord til disse Husmandsbrug, idet der her gaas ned til Ejendomme, som har mindst 25 ha Ager og Eng.

Det er naturligvis Hensigten, at der først og fremmest skal foretages Ekspropriation fra de Ejendomme, der drives daarligst, og der kan ikke i noget Tilfælde eksproprieres Jord derfra saaledes, at Ejendommens Areal kommer til at staa i Misforhold til Bygningernes Størrelse. I § 6 er der en Bestemmelse om, at der af vedkommende Kommunalbestyrelse kan eksproprieres Jord til Byggepladser og Havelodder.